

Meetnet vlinders

November 2020

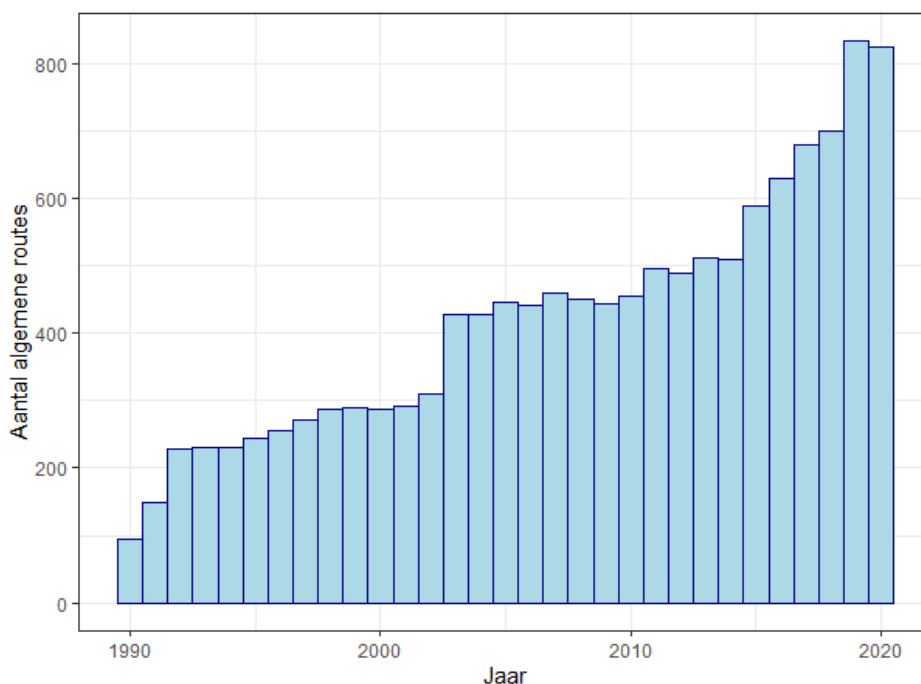
Tellingen invoeren en controleren

Nu het seizoen voorbij is, willen we zo snel mogelijk alle tellingen verwerken. Voer uw laatste tellingen (als u dat niet al gedaan heeft) a.u.b. zo snel mogelijk in op meetnet.vlinderstichting.nl.

De grafiek hieronder laat het aantal algemene routes zien zoals die tot nu toe zijn ingevoerd. Dat zijn er al ontzettend veel (waarvoor veel dank), maar we denken dat er nog een paar mensen zijn die nog niet hun tellingen hebben ingevoerd. Doe dat gauw, dan kunnen we ze nog meenemen in de berekeningen.

Maar ook alle soortgerichte routes en ei-telplots zijn belangrijk. Heeft u ze nog liggen en nog niet ingevoerd, dan is dit het moment!

Heel belangrijk: ook als u niets gezien heeft, is dat een zeer waardevolle telling. Nulwaarnemingen zijn een wezenlijk onderdeel van het monitoren. Alleen zo krijgen we een reëel en goed beeld van de veranderingen in de vlinderfauna. Dus ook als u geen gentiaanblauwtjes-eitjes zag op uw plot, of een telling van een gewone route deed zonder vlinders te zien, is dit heel waardevolle informatie. Geef ze dus ook door!

Figuur 1: Aantal algemene routes per jaar, zoals doorgegeven tot 4 november 2020.

Seizoenseinde

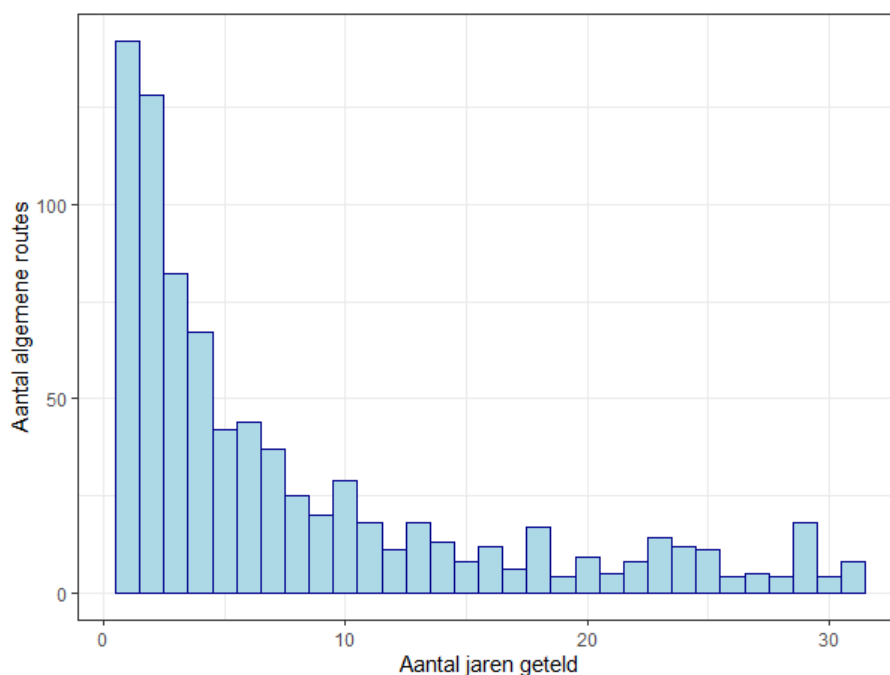
Teller Harm Werners schreef:

“Het telseizoen loopt ten einde en het aantal waar te nemen vlinders beweegt zich richting het nulpunt. Op het van de vlinderroute deel uitmakende ruderaal veldje springen alleen nog enkele heldergele bloempjes van het Sint Janskruid in het oog. Enkele maanden eerder was dit terreintje door de bloeiende kruiden nog een aantrekkelijke nectarbron voor tal van insecten. De schaapherder hield zich keurig aan de afspraak dit terreintje -tijdens de top van de bloeitijd- te vrijwaren van zijn grazende maaimachines. In eerdere jaren hadden zijn dieren hier korte metten gemaakt met de bloemenpracht. Inmiddels waren vrijwel alle bloemen omgezet in zaad. Nog een voordeel van het afzien van begrazing. Omdat Sint Janskruid niet aantrekkelijk is voor foeragerende vlinders verwacht ik die hier tijdens mijn laatste rondje op dit deel van het traject dan ook niet meer aan te treffen. Ik had echter buiten de waard gerekend want als allerlaatste der Mohikanen zie ik nog één kruiskruidje met een paar bloempjes. En dat deze soort wel in de smaak valt bij de doelgroep is overduidelijk. Er zitten maar liefst vier kleine vuurvlinders, die ik maar al te graag invoer via mijn smartphone.”

Hoe lang worden routes al geteld?

Onderstaande grafiek laat zien hoeveel routes hoe lang al geteld zijn in 2020. Alle nieuwe routes, die dus dit jaar gestart zijn, zijn natuurlijk nog maar één jaar geteld. Maar routes die eenmaal tien jaar geteld worden lijken nog lang door te lopen. Sommige van deze routes zijn regelmatig van teller gewisseld, maar er zijn ook een paar routes die al 31 jaar (vanaf de start in 1990) door dezelfde teller gelopen zijn. Hulde aan deze volhouders!

Dagvlindermonitoring in de Bruuk in 2020

Tellers Sjak Gielen, Jan Jacobs en Frans Nillesen schreven:

Het gaat slecht met de dagvlinders en niet alleen in Nederland. Ook dit jaar werden we weer geconfronteerd met dit bericht. De Bruuk lijkt zich (ook) het afgelopen jaar toch weer enigszins te onttrekken aan deze negatieve tendens. Er werden 29 soorten dagvlinders gezien in 2020. Dan tellen we de Purperstreeparmoervlinder die begin juni werd gefotografeerd niet mee, omdat die hoogstwaarschijnlijk door een of andere grapjas die kweekt met die soort, daar is losgelaten.

De Bruuk is gelegen op het diepste punt van het Bekken van Groesbeek in Gelderland en ontvangt kwelwater onder andere vanuit het nabijgelegen Duitse Reichswald. Intensieve landbouw heeft deze natte uithoek dan ook nooit gekend. Maar elk nadeel heb z'n voordeel hield wijsgeer J. Cruijff ons al voor.

Het zorgvuldige beleid van Staatsbosbeheer en het harde werken van de IVN-groep zullen ongetwijfeld hun steentjes aan hebben bijgedragen aan dit mooie aantal. Voor volgend jaar zijn de verwachtingen positief gezien de belemming van de waterlopen die momenteel plaatsvindt in de Bruuk. Hopelijk kan daarmee de verdroging die ook in de Bruuk speelt een halt worden toegeroepen. Die verdroging is natuurlijk van grote invloed op de plantengroei en dus ook op de vlinders en overige insecten.

Wij, tellers van de Bruuk, ervaren het als een voorrecht om zo'n mooi gebied te mogen monitoren waarbij we op stukken moeten en mogen komen die voor 'gewone' mensen verboden terrein zijn.

In de Bruuk lopen we 3 routes. De oudste route wordt al 31(!) jaar lang gelopen. Deels gaat de route over paden die voor iedereen toegankelijk zijn. In 2015 zijn daar 2 nieuwe routes aan toegevoegd in delen waar nauwelijks mensen komen. Een daarvan loopt helemaal midden in het gebied en de ander loopt ten westen van de vuilstort in een voormalig extensief gebruikt agrarisch gebied. Hier kan mooi de invloed van vershraling en vernatting gevolgd worden. Hieronder de details van het afgelopen telseizoen.

*Een aantal soorten heeft het landelijk erg slecht gedaan in 2020 en de Bruuk laat hetzelfde beeld zien. De **Kleine Vos** was tot voor kort een gewone soort in heel Nederland, maar heeft zich om nog onduidelijke redenen teruggetrokken uit Zuid- en Oost-Nederland. Voor het tweede jaar op rij hebben we geen enkel exemplaar gezien tijdens onze monitoring. Ook het **Landkaartje** deed het heel erg slecht dit jaar alhoewel we voor de tweede generatie een kleine opleving konden noteren.*

*De afwezigheid van de **Oranje en Gele Luzernevlinder** in 2020 is absoluut niet dramatisch want deze trekvlinders vertonen een heel grillig beeld dat bepaald wordt door voortplanting en overheersende windrichting in de trektijd. Hetzelfde geldt voor de **Distelvlinder** die dit jaar ontbrak, terwijl er vorig jaar nog 248 gezien werden in de Bruuk.*

*Ook het **Klein Geaderd Witje**, **Koevinkje** en **Zwartsprietdikkopje** hadden landelijk in 2020 een erg slecht jaar. In de Bruuk was deze trend wel zichtbaar voor de 3 soorten in het deel ten westen van de vuilstort, maar ten oosten van de vuilstort vlogen de drie soorten juist iets beter dan andere jaren.*

*Gelukkig waren er in Nederland ook winnaars in 2020. Met name het **Boomblauwtje**, **Bruin Blauwtje**, **Klein Koolwitje**, **Groot Koolwitje** en de **Atalanta**. In de Bruuk noteerden we recordaantallen voor deze vijf soorten. De in 2020 matig vliegende **Kleine Parelmoervlinder** werd toch enkele keren gezien in de Bruuk.*

*Het **Oranje Zandoogje** is een doodgewone soort in het buitenland die bij ons in Nederland alleen in het zuiden plaatselijk heel talrijk kan vliegen. Er loopt een grens door Nederland waarboven hij nagenoeg ontbreekt. Uitzondering is de provincie Drenthe en direct aangrenzende gebieden waar hij ook nog voor komt. Maar daar doet hij het slecht. In de Bruuk zagen we dit jaar 441 exemplaren!*

En dan de vlinderpareltjes van de Bruuk.

De spectaculaire **Grote Weerschijnvlinder** werd enkele malen gezien in de Bruuk. De soort is al enkele jaren aan een opmars bezig in Nederland, alhoewel de opmars landelijk in 2020 wat stokte.

De **Zilveren Maan** kan worden beschouwd als het uithangbord van de Bruuk. Het lijkt erop dat de soort zich voorzichtig iets uitbreidt van de Bruuk Zuid naar de overkant van het lange pad. Het aantal moerasviooltjes per vierkante meter lijkt daarbij van doorslaggevende betekenis te zijn. De soort kende een gemiddeld jaar.

De **Aardbeivlinder** werd in 2015 geïntroduceerd in de Bruuk. Tormetil en Wateraardbei, waard- en nectarplanten voor de soort groeien in mooie hoeveelheden in de Bruuk. Opnieuw werd met zekerheid vastgesteld dat de soort zich nog steeds voortplant in de Bruuk alhoewel de basis wel heel erg smal lijkt te zijn geworden. Het prachtige kleine vlindertje kan echter gemakkelijk over het hoofd worden gezien.

Het **Staatblauwtje** is sinds een aantal jaren een nieuwkomer in Nederland. Deze uiterst mobiele vlinder werd dit jaar maar één keer waargenomen in de Bruuk.

Vermeldenswaard is ook nog dat de Bever zich gevestigd lijkt te hebben in de Bruuk. Als uitsmijter onderstaande foto die in juni in de Bruuk op een lekkende Eik werd gemaakt.

Grote Vos met man Vliegend Hert - Bruuk Groesbeek 21 juni 2020. © Harvey van Diek

Wilt u ook uw ervaring delen met andere tellers?

Heeft u leuke ervaringen op uw route en wilt u die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag uw verhaal. Stuur het naar meetnet@vlinderstichting.nl.

Contact

Mocht u contact met ons willen, dan kunt u ons altijd bellen of e-mailen.

Landelijk Meetnet Vlinders
Chris van Swaay
José Kok, Kars Veling en Kim Huskens
Tel.: 0317 467346
meetnetten@vlinderstichting.nl

Johan van 't Bosch
Meetnethommels@naturalis.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Vlinders. Mocht u geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kunt u de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij Instellingen de optie Nieuwsbrief abonnement op nee te zetten.